

zaaknummer 2011- T462 (2)

23 december 2015

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. R.J.M.M. de Bont,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen: aangeklaagde,
ten tijde hier van belang [functie] aan het [instelling] te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift en aanvullingen op het klaagschrift zijn door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 11 februari 2015, 22 april 2015 en 22 oktober 2015.

Op 30 april 2015 en 4 juni 2015 zijn schriftelijke reacties op het klaagschrift en de aanvulling daarop binnengekomen van [naam], vicaris-generaal van het bisdom Roermond.

Door de Voorzitter van de Klachtencommissie is mevrouw [naam], bijzonder griffier van de Klachtencommissie, verzocht de heer [naam], ten tijde van het misbruik [functie] van de [naam parochie] te [plaats], te horen. Van het verhoor op 27 maart 2015 heeft mevrouw [naam] bijzonder griffier] op 5 maart 2015 schriftelijk rapport uitgebracht.

Namens klager is verzocht ter zitting als getuige te horen [naam].

Bij brief van [datum] is, namens de voorzitter, aan de heer [naam] verzocht om binnen één week na dagtekening van die brief, te berichten of hij in staat is te verschijnen op de zitting van 11 november 2015 om als getuige te worden gehoord. De heer [naam] heeft niet op die brief gereageerd.

Bij brief van [datum] is, namens de voorzitter, aan de heer [naam], ten tijde van het misbruik eveneens [functie] van de [naam parochie] te [plaats], verzocht om binnen één week na dagtekening van die brief, schriftelijk een tweetal vragen te beantwoorden. Op 11 november 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. R.J.M.M. de Bont.

Voorts was ter zitting aanwezig mevrouw [naam], hulpverlener bij [hulpverleningsorganisatie].

Namens het bisdom Roermond zijn verschenen [naam], vicaris-generaal van het bisdom Roermond en [naam], hoofd juridische zaken van het bisdom Roermond.

Op de zitting van 11 november 2015 is mevrouw [naam] als getuige gehoord.

De heer [naam] heeft op de aan hem op [datum] gezonden brief gereageerd met een brief ingekomen op 24 november 2015.

Bij brief van 4 december 2015 heeft mr. De Bont gereageerd op deze brief van de heer [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

- 2.1. Klager was misdienaar in de [naam parochie] te [plaats] en als zodanig het lievelingetje van de toenmalige [functie] (de heer [naam]) ter plaatse. Deze [functie] pleegde seksueel misbruik jegens klager.
- Terwijl klager na moest blijven na de mis, is het enige malen voorgekomen, dat ook aangeklaagde zich bij de [functie] bleek te hebben vervoegd. Aangeklaagde presenteerde zich aan klager in een zwarte soutane en liet zich door klager “[bijnaam]” noemen. Klager voelde zich geheel overgeleverd aan deze man, want de [functie] verdween dan meestal na korte tijd.
- Aangeklaagde was onder de soutane naakt. Hij betastte klagers billen en geslachtsdeel onderwijl aan de [functie] vertellend dat klager dat wel fijn vond. Vervolgens stak hij zijn vingers in de anus van klager. De [functie] vertrok dan in de regel.
- Aangeklaagde ontkleedde klagers onderlijf en streek met zijn penis in erectie tegen klagers billen en anus en penetreerde klagers anus daarmee. Terwijl aangeklaagde klaar kwam verspreidde hij zijn sperma met de hand over klagers billen, zijn geslachtsdelen en in zijn anus. Hij dwong klager zijn handen af te likken en dwong klager eveneens om zijn eikel te likken. Terwijl hij klager bang maakte met het dreigement dat hij klager wederom zou penetreren, en- naar de beleving van klager- daarin genoeg schiep, beperkte hij zich dan plots tot het likken en bespugen van de anus van klager. Ook nam aangeklaagde klagers penis in zijn mond en likte daaraan en plots beet hij in klagers penis en testikels. Aangeklaagde dwong klager om hem af te trekken en te likken. Ging dat niet naar aangeklaagdes zin, dan trok hij zich zelf af en spoot zijn sperma over het geslachtsdeel en de ballen van klager en likte dit zelf op. Ook trok aangeklaagde zich af in bijzijn van klager en dwong hem het sperma op te likken van zijn hand en zijn eikel. Dit alles heeft zich meermalen voorgedaan.
- 2.2. Klager heeft gedurende zijn leven last gehad van en angsten over gehouden aan het misbruik. Het leven van klager heeft vervolgens verschillende dieptepunten gekend. Hij heeft enige suïcidepogingen heeft gedaan.
- Klager ervaart nog veel schaamte, wanneer hij er over nadenkt of er over praat. Hij durfde er niet over te praten uit angst belachelijk gemaakt te worden. Zijn leven voelt als heel zwaar. Het feit dat klager deze gebeurtenissen tot nu toe altijd heeft verzwegen speelt daarbij eveneens een rol.

Klager is al geruime tijd onder behandeling van [hulpverleningsorganisatie] en inmiddels ook van de heer [naam], klinisch psycholoog.
De herinneringen die hij er aan blijft houden doen het meest pijn.

2.3. Klager wenst erkenning van hetgeen hem is overkomen.

3. De inhoudelijke reactie op de klacht.

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

[naam], heeft namens de bisschop een schriftelijke reactie gegeven op de klacht. Daarin wordt – onder meer – het volgende gesteld:

In het klaagschrift wordt het seksueel misbruik door aangeklaagde uiteengezet in de periode dat hij als [functie] verbonden was aan het [instelling] te [plaats]. Hij verbleef daar intern en het was niet gebruikelijk dat [functie] buiten de schoolvakanties elders verbleven. Het wordt uit het door klager gestelde niet duidelijk welke relatie er bestond tussen aangeklaagde en de [parochie] te [plaats]. Over de mogelijke redenen voor de aanwezigheid van aangeklaagde bij het in het klaagschrift beschreven misbruik wordt volledig in het duister wordt getast. Het was in die tijd niet gewoon dat priesters van verschillende bisdommen contact met elkaar hadden, Het onderlinge contact tussen priesters bleef veelal beperkt tot de jaargenoten en priesters in de eigen werkomgeving. De bisschop vraagt zich verder af of de herinnering van klager aan aangeklaagde wel deugdelijk genoeg is. Aangeklaagde zou zich hebben voorgesteld als komend uit een dorp met de naam van klager. Aangeklaagde is weliswaar in [plaats] (bij [plaats]) geboren maar hij heeft zijn jeugd in [plaats] doorgebracht. Hij zal slechts weinig daadwerkelijke herinneringen aan zijn geboorteplaats hebben gehad. [naam] zou als [functie] min of meer het misbruik door aangeklaagde gefaciliteerd hebben en er ook gedeeltelijk bij zijn geweest. [naam] ontkent blijkens een rapport van de bijzondere griffier van de Klachtencommissie dat hij aangeklaagde ooit ontmoet of gesproken heeft. Hij ontkent het misbruik van klager door aangeklaagde in alle aspecten. Nu [naam] iemand is, die zich zelf schuldig heeft gemaakt aan misbruik en tegen die achtergrond van oordeel is dat iedereen over misbruik de waarheid moet vertellen, is naar het oordeel van de bisschop zeker niet zonder meer aan zijn verklaring voorbij te gaan. Zij lijkt zo zelfs aan geloofwaardigheid te winnen. Anderzijds is het ook niet ongebruikelijk dat misbruikers elkaars daden mitigeren en afdekken. Ook daarvan blijft de bisschop zich bewust. Ter zitting is namens de bisschop nog op gewezen dat klager aangeklaagde consequent [naam] noemt of de [naam]. Aangeklaagde heette echter [naam], van [naam], en liet zich zo ook noemen.

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 4.3. De Klachtencommissie dient vervolgens te beoordelen of zij tot een gegronde verklaring van de klacht kan komen. Klager heeft gesteld dat de onderhavige zaak gezien moet worden in het licht van de klachtzaak van klager jegens [naam] (2011W462). De commissie merkt op dat klager bij zijn klacht tegen [naam] er op geen enkele wijze gewag van heeft gemaakt dat [naam] tenminste enige malen aanwezig moet zijn geweest terwijl aangeklaagde was begonnen seksueel misbruik te plegen jegens klager. In het klaagschrift is immers opgenomen dat ook aangeklaagde zich bij [naam] had vervoegd. Klager voelde zich geheel overgeleverd aan deze man, want [naam] verdween dan meestal na korte tijd. De Klachtencommissie is van oordeel dat het achterwege laten in de klacht tegen [naam] van elke verwijzing naar een derde, als aangeklaagde, niet bijdraagt aan de aannemelijkheid van het relaas van klager in de onderhavige klacht. De verklaring van klager, dat hij pas is gaan spreken over het seksueel misbruik door aangeklaagde omdat schaamte hem daarvan weerhield en dat de vriendelijke uitnodiging van bisschop [naam] om “alles te vertellen” hem tot het vertellen had aangezet, maakt zulks niet anders.
- 4.4. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat de klacht van een klager wordt gesteund door bewijs op grond waarvan het aannemelijk kan worden dat een aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan het gestelde seksueel misbruik.
- 4.5. De Klachtencommissie heeft enerzijds – onder meer – kennisgenomen van:
 - De gegronde verklaarde klachten tegen aangeklaagde.
 - De verklaring van drs. [naam], behandelaar van klager, en de verklaring van mevrouw [naam], hulpverlener bij [hulpverleningsorganisatie], waaruit naar voren komt dat klager in 2014 tegen hen heeft verteld over het seksueel misbruik door aangeklaagde.
 - De op 19 oktober 2015 verzonden e-mail van mevrouw [naam], [familielid] van klager, waaruit naar voren komt dat zij toen zij [klager] ging ophalen aangeklaagde heeft gezien bij de [parochie] in [plaats]. Zij herkende de latere [functie] meteen als de man die uit de kerk kwam en de pastorie binnen ging, aan zijn gluisperige en enge gezicht, dat haar voor altijd is bijgebleven.

Anderzijds heeft de Klachtencommissie kennis genomen van:

- Het vermelde schrijven van de heer [naam], waaruit naar voren komt dat hij in de periode dat hij [functie] was in de [parochie] in [plaats] aangeklaagde niet in [plaats] heeft gezien of heeft vernomen dat aangeklaagde in [plaats] was geweest.
- De verklaring van heer [naam], afgelegd ten overstaan van de bijzonder griffier op 27 februari 2015, waaruit naar voren komt dat hij aangeklaagde nooit heeft ontmoet en nooit heeft gesproken. Aangeklaagde is ook nooit in [plaats] geweest in de periode toen hij [functie] was in de [parochie] in [plaats].

- 4.6. Klager heeft aangevoerd dat de geestesgesteldheid van de heer [naam] dusdanig is dat hij geen herinneringen meer heeft aan het misbruik door aangeklaagde. De Klachtencommissie is van oordeel dat niet is gebleken dat door de geestesgesteldheid van de heer [naam] zijn herinneringen dusdanig zijn aangetast dat er geen waarde meer mag worden gehecht aan de door hem ten overstaan van de bijzonder griffier afgelegde stellige verklaring. Voorts doet het gegeven dat klager zelf aangedrongen heeft op het horen door [naam] afbreuk aan deze stelling van klager. Tegenover deze verklaring van [naam] en de verklaring van [naam] dat zij aangeklaagde nooit in [plaats] hebben gezien werpt de verklaring van [naam familielid] te weinig gewicht in de schaal.
- 4.7. De Klachtencommissie kan dan ook niet tot het oordeel komen dat voldoende aannemelijk is geworden dat klager door aangeklaagde seksueel is misbruikt. Geadviseerd zal worden de klacht niet gegrond te verklaren. Mocht er in de toekomst ander steunbewijs voorhanden zijn dan voorziet de Procedure in de mogelijkheid van dit advies herziening te verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de bisschop van Roermond de klacht tegen aangeklaagde niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 23 december 2015 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en de heer W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en aangeklaagde, alsmede de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager, aan klager en aangeklaagde verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager en aangeklaagde schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.